

ABONAMENTUL
Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe 1 lună . 2 "

Nr. de Duminică
Pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERȚIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se îna-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Școalele și înscripțiile.

(*) Felul cum autoritățile noastre bisericești au inițiat executarea legii școlare alui Apponyi a demonstrat două mari scăderi. Una în privința măsurilor de luat cu privire la *apărarea școalelor*, alta în ce privește lipsa de orientare în chestia *înscripțiilor școlare*.

Căutând să aflăm cauza acestor două scăderi, trebuie să constatăm, că izvorul comun este *șovdiala*. Autoritățile noastre bisericești nu prea aveau mare speranța că vor mai putea susține mult școalele confesionale. N'au avut apoi nici încredere în simțul de jertfă al poporului.

Astfel se explică *lipsa de unitate în procedura chiar a aceleiași confesiuni*. Fiecare diecesă a făcut de capul ei. Instrucția consistorului mitropolitan s'a dat protopopilor în scris fără prealabilă conferință pentru stabilirea unui chip uniform de a procedea, cum a fost contemplat. A rămas deci aproape totul la discuția ori în sarcina protopopilor. Tractul condus de câte un protopop mai zelos și luminat s'a putut organiza mai ușor în vederea greutăților luptei ce ne așteaptă; unde protopopul a fost mai puțin energic și cu mai puțină trecere în popor, satele au făcut de capul lor, după porniri incidentale.

Știm, în astă privință, o mulțime de *fapte concrete*.

Unul spre pildă, a înțeles să nu insiste la susținerea școalelor, să nu ne mâncăm averile bisericești, căci și așa mai curând

ori mai târziu asupra școalelor confesionale are să se tragă clopotul. Alții au explicat chestia așa, că mai avem încă destulă vreme — până la 1 Iulie 1910 — pentru aranjarea treburilor, au lăsat deci în suspens chestia.

Iar lipsa asta de hotărîre și orientare *la sate* e ușor de explicat și chiar de scuzaț când ne dăm seama de spiritul ce a domnit sus, la consistoare.

Să ne gândim numai la confuziunea ce s'a produs în chestia *înscripțiilor școlare*. Câte circulare s'au dat, în atâtea chipuri au scris, fără ca măcar una dintre circulare să fi știut da deslușiri conforme adevăratului spirit al legii. A trebuit să intervenim noi, laicii dela ziare și să îndemnăm publicul românesc să nu execute circular în care se ordona ștergerea înscripțiilor școlare românești, pe când legea dispune un singur lucru: să fie și înscripție ungurească, *dar nu înlăturarea celei românești!*

Lipsa asta de discernământ a produs apoi nu numai cunoscuta întâmplare ca un consistor (Caransebeș) să retragă azi circularul de ieri, ceea ce scade prestigiul, alt consistor (Arad) să dea un circular care se referea la un singur caz, pe când trebuiau să se dea instrucțiuni largi, generale, — dar a produs chiar la sate grave neînțelegeri între preoții cari voiau să execute circularele și între învățătorii căror — cu drept cuvânt — nu le putea intra în cap că ea, autoritatea confesională, să vină și să nimicească înscripțiile românești, când legea nu pretinde acest lucru.

Noroc că a venit Apponyi să lumineze chestia, explicând legea, așa cum de altfel noi am înțeles-o dela început, și să ne scape de primejdia în care ne băgaseră — circularele prea veneratelor consistoare.

După cum nepătrunderea în spiritul legii a dat naștere acestor circulări și întâmplări ce au urmat, tot așa: necunoașterea adâncă a spiritului de jertfă al poporului a făcut ca unii în campania pentru apărarea școalelor să nu insiste cu toată puterea. *N'au crezut că poporul va manifesta atâta iubire pentru școala sa românească, n'au sperat că e gata la atâta jertfă...* Temerea asta i-a făcut timizi în campanie și astfel ici colo văzurăm că unele sate, vorbim de cele mai de frunte, au refuzat jertfa cerută pe altarul națiunii.

Din aceste cazuri — din fericire izolate — nu s'ar putea însă deduce nici chiar în acele sate la lipsa de dragoste pentru cartea românească. Nu, ci numai la *lipsa de orientare!* Avem în privința asta, o probă clasică în cele întâmplare cu prilejul sinodului protopopesc al tractului Aradului. *Țărârima*, inspirată de dragostea pentru școala românească, a pășit impetuos pentru susținerea școalelor pe toată linia, așa, că în urma acestor stăruințe venite de jos, s'a decis ca sinodul protopopesc, cu numeroși țărani de frunte, să trimită consistorului o adresă, rugându-l a se reveni asupra tuturor cazurilor în cari unele comune n'au votat susținerea, cu orice preț, a școlii confesionale. În adresă se cere, ca să se tri-

FOIȚĂ ORIGINALĂ A „TRIBUNEI“.

„Convorbiri de Luni“.

Din Țara Lacurilor.

In Oberland.

— Note de drum. —

Cu sacul pe spate, cu flori la pălărie, răzimat în băț la răspântia gării din Berna, căutând a milă dinaintea unei priveliști, zugrăvită par'că de Kuhn: un moșneag de operetă în livrea bonapartistă, vestă roșie, pantaloni de catifea albastră și tricorn abațial cântă din caterincă și din gură „Rufst du mein Vaterland“ imnul național al Elveției.

Ce de micuți în jurul lui!

N'am văzut copil mai mulți ca în vechia Bernă.

Câțiva mai inimoși cântă după caterincă învârtind pălărioarele deasupra capului. Se cunoaște: fiul unei patrii avântate cu legenda celui mai sublim erou.

Călătorii cari vin la gară, stau în loc și-i priveac.

Bănuți strălucitori cad la picioarele bătrânului pelerin. Copiii li adună. Și i pun în palma moșului.

Ce zi frumoasă!

Cerul albastru ca un câmp de „nu mă uită“ și-o adiere dulce plină de respirarea grădinelor de flori.

Schöne rosen... schöne rosen... ciripește gurița

unei fete fermecătoare în plețtar de catifea, pălărie de Argau și panglici de mătăasă.

Intrebuchetele roșii detrandafiri alpini, Oraetchen e cea mai frumoasă „roză“.

Căți n'ar vrea să se împodobească cu ea și cântând să hoinăriaască pe lună prin fermecatele pajști ale Alpilor.

— Willst du nicht meine rose?

Și tinărul care-i dă târcoala o întreabă dulce:

— Nu te-a sărutat nici un fluture?

Fata rîde:

— N'ai sburat pe lângă nici o floare?

Schöne rosen... schöne rosen...

Florile cele mai frumoase sunteți voi, fecioare cerești. Paradisul e o grădină de fete.

In gara din Berna.

Turiști din toată lumea; unii vin, alții se duc.

Ce vâlmășag pitoresc!

Sacuri pe spălați, flori la pălării, mantale prăfuite, bastoane lungi, ochi cercetători, frânturi de „Lieduri“, brațe cu flori, larmă și lumină.

Bătrâni, tineri, fete sprințare dau năvală în trenul de Interlaken.

Plecăm.

Toți cântă.

Trenul șueră peste Aar. Berna ne salută. Ce oraș romantic! El lasă în suflet ceva din farmecul unei vechituri scumpe pe care ai atins-o cândva într-o galerie sombră: e Nürembergul Șvițerei.

Cântând, trecem prin grădina de flori. Dela „Wilerfeld“ drumul e un farmec. Pajști bogate cu livezi de meri. Pe ici pe colo scilpesc coasele țaranilor și mireasmă de fân adie sub cren-

gile cu roade de aur. În mijlocul fermecătoarelor poale de romanțe și gura mieluşelului, câte un „chalet“ pitoresc ca un ostrov înflăcărat de flori. Vaca domoală paște în tihnă. Fetele strâng fânul. Cară cu boi se leagănă pe drum. Și așa ne trec pe dinaintea satele din Simenthal cu grădini de roade, cu căsuțele lor de lemn, curate ca un suflet de copil, cu clopotul de foc sub cooperișul pridvorului, cu „imagina“ sfântului Florian într-o scobitură, cu turia bisericuței plină de rândunele și mătasa ceriului deasupra.

Le privesc îndușoșat și cum trec pe dinaintea-mă gândesc la farmecul fiecărui cămin.

Ah! ce dulce viață e acolo.

În părete trebuie să atârne cornul și armele; iar pe masă Biblia și Cronicile Elveției. Bunica evlavioasă ca „Bătrâna“ din Ermitajiu a lui Rembrandt trebuie să spună copiilor cine știe ce poveste de foc. Părinții sunt la muncă. Fata cântă și deapănă la umbra teiului, iar gândul îi incurcă firele. Valea fumegă, părăul curge printre copaci și buchete de flori și cum zboară rândunele în văzduhul plin de soare și preotul bătrân se plimbă pe potecă între tufe cu vrăbii, dorul vieții patriarhale mă încinge.

Nu știu duhuri înșelătoare plutesc pe aici, căci inima mi-se prinde de fiecare priveliște. La umbra teiului din *Kubingen* mi-aș clădi o colibă și aș trăi acolo cu cântecul fetei lângă mine, prornit ca Melusina lângă fântâna cerealcă.

Hei! ce imbiitoare raluri!

Văd bine, numai acela e frumos, ce ne țară inima și ne stârnește gândul de a sălășlui într'ân-sul.

La *Münsingen* trecem iarăși Aarul.

mită în respectivele comune nu numai pro-topopii, ci și alți bărbați de valoare, cu legături și trecere în popor, cari să explice poporului pierderea ce o îndură părăsindu-și școala confesională, cari să-i convingă pe săteni că de sarcini nu scapă nici ajungând școala pe mâna statului, peste tot: să însuflețească și captiveze. Părerea țăranilor frunțași este că acolo unde românii nu au votat jertfă, vina nu e decât lipsa lămuririi depline. Nici un român de treabă nu lasă școala în grija sorții dacă i-se lămurește că de școală e legată și soarta neamului!

Toate acestea sunt prețioase indicii despre alipirea poporului pe lângă școlăle sale. Numai unde n'a fost lumină destulă, s'a renunțat la susținerea școlăii, ca la un așezământ care n'ar mai avea rost.

Tocmai de aceea, chestia nu-i perdită. Din fericire, e mic numărul celor cari trebuie luminați și convingși. O nouă luptă și luminare pornită dela consistoare care să înduplece pe toți, mai ales că renitenți nu sunt. Și astfel unde numai e cu putință, se vor susține școlăle.

E, bine înțeles, treaba înțelepciunii consistoarelor cum să întocmească lucrurile, ca prin jertfa adusă să nu se scurteze averea bisericilor, ca astfel să nu slăbească nici temelia de susținere a bisericeii, scutul nostru de veacuri!

Jandarm — la redacția »Tribunei«. Sâmbătă înainte de amezi ne-a ajuns în fine și cinstea asta: să vedem jandarm în redacția noastră, și încă un ofițer, sublocotenent. A venit să ne ceară pe autorul corespondenței din numărul 9 al »Tribunei« unde raportasem despre isprava jandarmilor cu prilejul alegerii de jude la Covăsint, când au legat și escortat pe preotul Ioan Cure.

Atât redactorul responsabil cât și directorul ziarului nostru au refuzat să satisfacă pretenția ofițerului de jandarmi, deși el invocă urgentarea telefonică a ministrului.

De a stânga lui Alpii cresc mereu. Vântul se răcește. Ghețarii sticlesc în pulberea de raze a soarelui care coboară.

La Kiesen ne rade în pragul colibel o fată frumoasă ca Gretchen din basmele Alpiilor. Sub ramuri de meri un băețș cântă din tulinic unul pâl de capre.

Uttingen.

Grădini cerești.

Florile cântă. Diademe solare ard pe frunție ghețarilor. Un nor alburiu se încrețește ca o perucă din vremea regelui Soare și acoperă capul »Storkhornului«.

Cu noi călătoresc închipuirii romantice, vechile legende, geniile Alpiilor.

În tren învâlmășeală, larmă, fum de pipe.

Lumină.

Departate arde fața unui lac însângerat de asfințit...

Thunsee.

În gara Thun, coboară mulți. Peronul e tixit. Omnibusurile stau înșirate cu firmele lustruite: Bellevue, Treienhof, Thunerhof, du Faucon...

În mai puțin de 5 minute pornesc pe sub copacii Renwegului, rumeniți de asfințit.

Conducătorul dela »Thunerhof« îmbrăcat în vechiu costum de poștaș de diligență suflă din corn și chiotă din când în când.

I-s'a răspuns că în chestii de asemenea natură, noi nu avem să stăm la dispoziția ministrului, ci numai legii de presă putem satisface.

La amezi s'au pomenit cu citație dela poliție, și di Russu-Șirianu și di I. N. Iova, cel dintâiu a fost ascultat la orele 4, cel de al doilea la orele 6, de vicecapitanul Greén. Era de față și ofițerul de jandarmi.

Nici la poliție redactorii noștri n'au dat numele autorului, ci au declarat, că, potrivit legii, redactorul responsabil nu stă de vorbă în această chestie decât cu — judele de instrucție. Poftescă jandarmii și facă proces!

Incheierea discuțiunii.

Joi Camera României a încheiat discuția generală asupra Casei Rurale. Discuția s'a închis printr'o vorbire rostită de dl Anton Carp, ministrul domeniilor, autorul acestei însemnate legi.

Iată această vorbire:

Discuția asupra Casei Rurale a prezentat un deosebit interes, mai cu seamă discursurile d-lor Vintilă Brătianu și M. Moiescu. S'a privit chestia din toate punctele de vedere, deci sarcina mea este foarte ușoară.

Dl ministru al domeniilor arată în linii mari menirea Casei Rurale, intermediară între proprietatea mare și țăran.

Până la aparițiunea lucrării statistice a dlui Creangă, credeam că țăranul posedă cea mai mare parte din pământul țării, s'a văzut că nu este așa. Proprietatea țărănească este foarte fracționată, și 300.000 de țărani n'au pământ de loc.

Este departe de noi ideea de a putea da pământ tuturor țăranilor. Am prevăzut în lege că numai țăranii cari pot da un avans și au instrumente de muncă, pot cumpăra pământ prin intermediul Casei Rurale.

S'a discutat avansul de 15 la sută și s'a cerut să fie scăzut. Eu cred că am face o greșală, căci am avea prea multe cereri de cumpărare.

Conservatorii au cerut un avans de 25 la sută. D-lor, în proiectul de Bancă Agrară n'au prevăzut, însă, că țăranul trebuie să albe vite și instrumente, ceace, după mine, reprezintă mai mult decât diferența de 10 la sută.

Dl Take Ionescu ne impută că nu ne intere-

săm de proprietatea mijlocie îndestul. Printre cei cari pot să-și cumpere pământ, cari sunt interesați? Cei cari pot să cumpere mai mult? Eu cred că cel dintâi.

Noi lăsăm să se cumpere și proprietăți mijlocii, dar numai când nu se găsesc amatori de loturi mici.

Dl Take Ionescu a susținut că ar fi bine ca vânzătorii să fie plătiți în bani, iar Casa Rurală să nu facă emisiuni decât când va crede necesar, sistem pe care l-a adoptat d-sa la Creditul Viticol. Asta ar însemna ca instituția să plătească dobândă fără nici o neove.

De asemenea este nedreaptă cererea domnului Take Ionescu, ca statul să cumpere sub-solul proprietăților țărănești. E mai bună soluția, ca țăranii să nu poată vinde decât cu autorizația casei, spre a nu fi speculați.

Dl Take Ionescu a mai criticat operațiunile de bancă ale casei Rurale. Odată ce am admis însă ca instituția să nu fie de stat, nu puteam face altfel. Trebuia să autorizăm casa să facă și operațiuni de bancă, căci numai prin ea nu și-ar fi acoperit cheltuelile.

Lucrul se petrece și în alte părți. În Prusia bănbile hipotecare fac operațiuni de bancă. În Austria tot așa.

Operațiunile de scont n'au nici un rizic.

Casa Rurală nu poate specula pe țăran, cum este proiectul domnului Take Ionescu (aplauze). În proiectul domnului Ionescu, Banca câștigă 25 la sută la loturile mici și oricât, la cele mari. Decât să speculez pe țăran, am preferat să fac operații de bancă (apl.)

Trec la dl Lahovary.

D-sa ne propune comasarea loturilor mici, spre a se forma altele mai mari. Lucrul nu e neadmisibil, dar măsura nu se poate lua din principia inalienabilității.

Dl I. Lahovary: E un schimb.

Dl Anton Carp: Când se poate. Mai e o dificultate la constatarea dreptului de proprietate, care e colosal de greu de stabilit.

Dl Lahovary a susținut că instituția Casei Rurale să nu cumpere decât moșile cari se vând prin licitație publică. Ați părăsit ideea din Banca Agrară a d-lui Take Ionescu, pe care ați semnat-o?

Dl Ion Lahovary: Este ideea mea personală.

Dl Anton Carp: Dacă Casa Rurală s'ar mângini să cumpere moșii numai dela licitație, ar avea un câmp de operații prea restrâns.

Temerea d-lui Lahovary, că proprietarii vor fi siliți de țăranii să vândă moșile, nu e întemeiată. D sa e încă sub impresia evenimentelor din Martie trecut, pe cari ar trebui să le uităm cu toții (aplauze), n'ași vrea ca țăranii să poată zice

Schwitzerenii cu pipele atârnată de colțul buzel de jos, cu genunchii goi și mânușchiuri de »Floarea regelui« la pâlărările pornesc pe jos.

S'aude un »jodeln«.

Thun e poarta împărăției lacusire din Oberland.

Plecăm.

O adiere rece coborâtă din stânci, ne umple pieptul de mireasma pajștilor.

De acum înainte drumul se nmlădie pe o gură de raiu.

Scherzlingen.

O stațiune pe Thunsee.

Vârfuri de vapoare, luntre pântecoase, șuer de sirene, câțiva măgăruși de transport la țărm.

În vagonul nostru rămânem noi și o fată din munții de pe aproape, care și a târguit podoabe de nuntă din Berna și tot cântă, și tot ne arată, și tot ne povestește de-ți vine s'o sorbi ca pe un izvor ce cântă sub bura de pietrii scumpe a florilor din pajște. O veselie de copii e în sufletul nostru. Așa e natura. Ea te face copil.

De acum înainte drumul se mlădie pe gura de raiu a țărmului. Malul protivnic se înalță ca un zid de iederă, cu licări de ruine.

Priveliște cerească.

Soarele apune. »Niesen« e o vălvoare. Castelul

»Schadau« arde. Sub murii înverzîți ai »Stratlingenului« mantia unui păstor de capre se schimbă în purpură. Pe vârfurile ghețarilor se prelinge parcă sângele din rana unui vultur uriaș. Furiore de nori ca aripi de flacări se destramă, se rup.

Fața lacului pare o mantie de trandafiri căzută de pe umerii unui geniu uriaș.

Vaporul licărind, se vede tăind drum de spumă spre Oberhofen și Gunten.

Multe albe ca funigel de argint se prind pânzele luntrilor, sparg oglinda lacului și albesc farul din »Spletz« cu geamurile în flacări ca și cum ar arde înlăuntru. Parcă-i un decor de operă magică, în care zânele Alpiilor coborâte din Jungfrau, în luntre cu ghirlande de flori, vor veni să cânte pe Thunsee »Visul apelor« de Rossini.

Ce liniște.

Și totuși când »föhnurile« vijelioase scapă din pustietatea ghețarilor și se prăbușesc în văl, florile pajștelor se culcă, vitele întră la adăpost, obloanele chălet-urilor se închid, lacurile se turbură, înneacă luntrile, se face spumă, acoperă farul, dudue, o furie de ocean nu altceva.

Un föhn de acestea a prăbușit în prăpăstiele lacului acu vre o nouă veacuri, corăbille de nuntă ale lui Ubric de Strattingen, pentru nelegiuirile stăpânirii lui.

Cine suferă?

De stomac, de constipație, de lipsă de poftă de mâncare?

Acela să facă experiență cu apa amară naturală HORGONY recomandată de mai multe sute de medici. Înainte de dejun dacă se la o jumătate de pahar din apa amară HORGONY după una până în două ore își face efectul dorit, și revine pofta de mâncare și starea bună generală. — Apa naturală HORGONY nu are gust rău și nu provoacă nici un gust neplăcut. Se poate căpăta în toate prăvăliile cu ape minerale, în băcăni și farmaci. La târguială să se ceară lămurit apa amară naturală HORGONY.

Proprietari: Loser, János, Budapest.

»Boerii se tem de noi! (apl.) I-am lertat pentru cele ce au făcut. Să le dăm încrederea și dragostea noastră (apl.).

Di Delavrancea a criticat dispoziția prin care în caz când moștenitorii nu se unesc, sorțul decide. Nu cunosc mijloc mai drept decât acesta, care există de altfel și în codul civil.

D. Filipescu a voit să arate leri pe Ion Brătianu ca și cum s'ar fi desinteresat complet de chestia agrară. Eroare și nedreptate mare.

Oratorul citește mai multe pasagi din articolele scrise de Brătianu în »Românul«, în chestia agrară.

Marele bărbat de stat susținea cu căldură drepturile clăcașilor.

D. Filipescu a recunoscut că proprietatea mare este grevată de datorii, pe când cea mică este liberă. Eu cred că proprietatea mică își îndeplinește mai bine rolul ei social.

V'a arătat di Vintilă Brătianu câte mașini agricole au țărani. Mișcarea băncilor populare, a asociațiilor sătenești, ne dau cele mai frumoase speranțe. Avem 180 de obștii, 135 societăți de consum; la 1903 aveam 800 bănci populare; azi avem peste 2000, cu un capital de 36 milioane.

Avem convingerea că în urma reformelor ce se vor face, prevăzute în manifestul dela 13 Martie, vom vedea țara noastră pășind spre progres și civilizație. (Aplauze).

Discuția se închide.

Se pune la vot luarea în considerație a legii. Rezultatul votului:

Votați	99
Bile albe, pentru	98
Bile negre, contra	1

(Votul e primit cu aplauze).

Din România.

Banchetul dela Hotel Boulevard. Mai mulți senatori și deputați au dat un banchet politic în onoarea dlui Dim. Sturdza în restaurantul hotelului Boulevard.

La șampanie primul care a luat cuvântul a fost dl *Ferekyde*, care a băut în sănătatea dlui Sturdza, felicitându-l pe președintele consiliului pentru opera sa reformatoare.

Di *Sturdza* mulțumește dlui *Ferekyde* și într'un discurs de mai bine de o oră, arată toate nevoile prin care țara a trecut din Martie până în prezent și toată greutatea pentru săvârșirea reformelor actuale. Bea în sănătatea M. S. Regelui.

Di *Stere* bea pentru cei bătrâni din partid cari au contribuit atât la ridicarea partidului național liberal și la alcătuirea reformelor actuale.

Di *Costinescu* toastează pentru toți.

E o legendă, așa ne spune logodnica de lângă noi, căci și nunta ei va porni Duminecă din bisericuța dela Leissingen și în luntri va tăia lacul de-a curmezisul până la Beatbuch, pe țărmul protivnic, unde Willer i-a împodobit căsuța cu flori și unde i așteaptă atâta bucurie, atâta dragoste cerească... în chălet-ul ce sub pomi, cu pridvorul sculptat, cu flori în grădiniță și cu capra cu lână de mătăasă în păjiștea burată de albastrele.

Ce simplă e vieța acestor elvețieni înconjurați de primejdii!

Sufletul lor ca și lacurile Alpilor e numai liniște și reverie, dar atunci când fohnuri vrăjmașe vin să turbure seninul libertății lor, sufletul lor se răsvirătește, se înalță cu furii de valuri, brațul lor se ridică, își face steag din orice cârpă, asvârle arbaleta pe umeri și nu se odihnește, până nu birue.

La *Leissingen* apusul se șterge. Țărâna frumoasă coboară în brațele unei bătrâne. Doi copii o sărută. Și nu pleacă din stație, până nu pornim, ca să ne salute. Li văd degetul pe buze și bătrâna dând din mână până când trenul se înmăldie printre grădinile țărmului.

Umbrele serei se întind peste păjiști, peste turla satului, peste case, peste lac. Țărmul se îngustează. Pe drum se leagănă în cântecul serei, cară cu fân. Vacile coboară pe cline. Pe ici pe clo s'aprinde focuri. Ce farmec dzeesc!

Dürtingen.

O casă pe brânci cu ghiveciuri de flori roșii. Pe scările pridvorului un bătrân cu pipa în gură se uită la noi. Vițelușa sburdă în jurul fetei care spală clubărul de muls.

Prin prejuri nici o casă.

Di *Atanasie Gheorghiu* închină în onoarea dlui *Costinescu*.

După aceea mai toastează: di *Panu*, vorbind de solidaritatea din partid și de toți devotații sinceri ai liberarilor; di *Comăneanu* pentru di *Ionel Brătianu*, di *Mitescu* dela *Craiova* găsește necesare aceste întruniri și bea pentru di *Sturdza*, căruia președintele consiliului îi mulțumește și îi felicită pentru talentul său de organizator.

Mai vorbesc di *Stroe Beloescu* pentru patriotism, di *Cristopol* aduce elogiul dlui *Vintilă Brătianu* și bea pentru tinerimea din partid.

Seria toasturilor se încheie cu cuvântarea dlui *Nae Romanescu* care bea pentru di *Cocias*, adevăratul organizator de fapt al acestui banchet.

La ora 11 banchetul de termină.

Din străinătate.

Calea Uvaț-Mitrovița are rost strategic. Un specialist dă în »Die Zeit« amănunte interesante, cari nu numai că n'au ajuns la cunoștința publicului, dar chiar unii s'au încercat a le tăgădui orice temelii.

Insuși faptul că, îndată ce baronul de *Aehrenthal* a spus că Austro-Ungaria va dura o cale ferată, ca să lege *Seraievo* cu *Mitrovița*, s'a ridicat o furtună de protestări, de loc în proporție cu însemnătate economică a liniei — ne spune că toți rivalii Austro-Ungariei în Balcania și-au dat seamă de rostul ostășesc al legăturii.

Și e adevărat că are însemnătate militară. Austro-Ungaria are drept după tractul din Berlin, să ție garnizoane în sangiacul *Novibazarului* și să facă drumuri militare. Numai după ce s'a făcut calea dela *Seraievo* la *Vișegrad-Vardiște* și la *Uvaț*, Austro-Ungaria putu înainta mai repede în Balcani. Dar dela *Uvaț*, nu mai poate înainta. Anevoie ar putea pătrunde numai un corp de armată spre Sud-Est și ar avea nevoie de o tabără de vite de povară. Dacă însă va fi gata calea ferată *Uvaț-Mitrovița*, ar putea înainta lesne și o armată întregă spre *Salonic*. Atunci Austro-Ungaria va fi cea putere mare militară europeană, care va fi în stare a intra cu armată mare în inima Balcanilor. De altfel aceasta cale ferată face pe Austria cu totul neatârnată de Serbia la vreme de expediție militară.

Față de poziția superioară, ce capătă Austro-Ungaria prin calea ferată din *Sangiac*, asupra părții apusene a Peninsulei Balcanice, e lesne de priceput de ce dușmanii și rivalii monarhiei vin cu alte planuri contrare. Așa, ar fi linia de-a curmezisul dela *Dunărea* la *Adriatică*, pe care o cere Rusia. Astfel de linie ar da puțință, de pildă, și Italiei, să aducă repede oaste mare în Balcani.

Thunsee în față, zidul verde al munților din dos și moșul singur păzindu-și fata ca un dragon.

Singurătatea aceasta mă îmbie deseori: o căsuță albă, ușoară, într'un lac de flori, visul și dragostea mea acolo și eu păzindu-le ca pe o comoră fermecată.

Călătorind însă lumea nu i a mea? Tot ce văd nu mi aparține?

Casa de pe țărm e a mea, florile acelea sunt ale mele, pietrușelul din măr îmi cântă mie, natura pictează în asfințit, pentru sufletul meu.

Schwitzera e grădina mea. Dar voi rumene fete cu ochi de reverie, nu sunteți voi în coliba inimii mele?

Inserează.

Lumini fermecătoare sclipesc printre pomi. În umbrele dulci ale serei, pe drumul care duce la *Wilderswill*, se deslușește bine un cârd de vaci întârziate, cu păstorul după ele.

Un cântec din Alpi îmi stă pe buze:

»Un chapeau sur la tête
»De petites fleurs dessus;
»Une chemise de berger
»Avec de jolis rubans...«

Printre pomi albesc căsuțe. Munții se strâng. Thunsee rămâne în urmă. Vărfurile pădurilor din dreapta se rumenesc. O lumină de argint se împânzește peste *Jungfrau*. Răsare luna.

Schwitzera se umple de vis.

Iată Aarul cu străluciri de sief, mori învechite pe țărm, turnul ruinat din *Unterseen*, neguri de brădet, stânci, *Jungfrau* arzând, luminile celui mai frumos sat din Alpi: *Interlaken*.

Chălet »Rugen-Park«

Interlaken.

Gh. D. Mugur.

Calea aceasta ar fi drumul firesc spre a înlesni o cooperare a Italiei cu Montenegro și Serbia, ba chiar cu Rusia. Acest drum transversal ar tăia pe cel dela *Belgrad-Salonic* aproape pe la mijloc, deci ar da puțință de a împiedeca simțitor o operație austro-ungară. Deoarece, precum se știe, Italia are pe țărmul Montenegro o stație de telegrafie fără sîrmă; se mai știe că a debarcat acolo tunuri de asediu de calibru mare și că a făcut măsurători amănunțite în apropiere de țărm în scurt a făcut toate pregătirile spre a putea debarca lesne o armată. Deci, calea ferată dela *Antivari* la *Uskub*, ar fi o amenințare pentru interesele austro-ungare.

Dacă s'ar dura această cale, monarhia ar trebui să-și sporească flota foarte mult, ca să poată împiedeca o debarcare de oști italiene.

Complot contra marelui duce Nicolae. Petersburg, 8 Februarie. — Poliția secretă a arestat 12 membri ai organizației revoluționare, cari plănuseră un atentat contra marelui duce *Nicolae Nicolaevici*.

Sub haina unuia dintre dinșii s'a găsit o cutie de tînchea, care conținea o mulțime de gloanțe și dinamită. În manșonul unei doamne s'a găsit de asemenea o mare cantitate de dinamită.

Poliția a stabilit că aceștia hotărâse să asasineze pe marele duce *Nicolae Nicolaevici*.

La perchițița care s'a făcut într-o casă s'a găsit o listă în care erau trecute înalte personajii ca fiind condamnați la moarte.

A mai fost arestată o d-nă, care a tras cu revolverul asupra unui polițist răbindu-l ușor.

Programul

partidului conservator-democrat.

(Urmare).

Organizarea învățământului nu mai este de ajuns pentru starea noastră de azi.

Conceput ca un lanț neîntrerupt dela școala primară până la universitate învățământul nostru nu este potrivit decât pentru acele pături sociale în cari copiii se pot dispensa de a produce până și după majoritate.

Și țărâniștea și mica burghezie au nevoie de un învățământ primar superior, neobligator dar gratuit, care să ție pe copii la școală până la vârsta în care pot trece drept la muncă și care în acelaș timp să le dea noțiunile practice necesare la țară pentru munca câmpului; la orașe pentru îndeletnicirile comerciale ori industriale.

„Masca roșie“.

De Horia Petra-Petrescu.

(Urmare.)

Capitolul prim: »*Intre ciocan și nicovală*«. Foarte sugestiv. Ciocan și nicovală! Nu se putea mai potrivit.

Nevasta mă roagă: »Vino la masă. Cine e pusă«.

Eu: »Așteptați puțin. Vin îndată«.

Vântul de seară își cântă melodia visătoare printre pomii înalți ai parcului din *Vogelgrün*.

Vogelgrün? Da, ceva exotic! Nu V'ați săturat odată, mult îmbiți cetitori, de arta țărâniștea? Nu vi s'a făcut lehamite de opinci și de țundră și de cloareci?

Vogelgrün!

O față stătea sprijinită de trunchiul unui meșteacan. Ce mai trebuie multă vorbă! N'aveți atâta fantazie? — »Un păr blond, bogat, încojura chipul ei dulce, cu ochi albaștri (ah, ochi albaștri!) cari, umezi de lacrimi și plini de disperare, cătau în direcțiunea unde se înălța, după arbori, vechiul și marele castel al conților de *Vogelgrün*«.

»De ce nu vine?« rosteau buzele ei.

»De ce nu vine?« — rosteau și buzele mele.

Un val de sânge în obraz — tropăitul unui cal.

— *Margareta! Margareta!*

Cum? Și asta *Margareta*? Va fi o verișoară de a ei? Sau e chiar ea?

»*Robert! Idolul meu! scumpul meu!*«

De platră să îi și cuvintele astea trebuie să te miște. Câtă căldură în ele.

Prin crearea acestui învățământ primar superior se va obține și micșorarea numărului elevilor din învățământul nostru secundar a cărui menire de aci înainte numai este de a produce mult, dar de a produce bine.

Controlul pe care statul este în drept să-l exercite asupra învățământului privat nu trebuie nici să-l jignească libertatea, nici să-l împiedice dezvoltarea.

Învățământul profesional și comercial care ar fi mult mai la locul lui la ministerul industriei și comerțului trebuie să-i dăm un caracter din ce în ce mai practic.

Scolile de adulți sunt una din cele mai bine-făcătoare și mai necesare instituții într-o societate ca a noastră întemeiată de inițiativa privată, ele merită să fie încurajate și ajutate. Tocmai pentru că societatea română se democratizează statul trebuie să fie și mai mult protectorul înaltei culturi și al artelor.

Finanțele Statului statornicite prin munca comună a amânduror partidelor trebuiesc aparate cu strășnicie în contra propriilor noastre porniri de a satisface prea repede nevoile noastre mereu crescânde, fără a întrerupe opera de înregistrarea țării cu mijloacele de transport de care are atâtă nevoie. Tarifurile vamale destinate să agite la înființarea unei industrii naționale a produs firește o scumpire a trahului care apasă mai ales clasele nevoiașe.

El va trebui scăzut în toate acele articole care nu sunt indispensabile pentru apărarea industriei naționale. În același timp taxele de consumații asupra articolelor din întâia necesitate ca zahărul, petrolul și sarea trebuiesc scăzute.

Impozitul nostru funciar fiind în realitate un impozit asupra venitului funciar, este drept să scădem la prețuirea lui sarcinile ipotecare pe termene lungi. De altfel dacă bunăstarea finanțelor noastre se va menține, va veni ziua când va fi bine să trecem impozitul funciar județelor și comunelor așa de reduse în mijloacele lor, și să căutăm o compensație pentru fisc, dacă va fi nevoie de vr'o compensație, nu în crearea de noi impozite ci în așezarea mai dreaptă a unor din impozitele existente.

În afară de impozite trebuie să sporim mijloacele Statului prin dezvoltarea și punerea în valoare a avutului lui. Ultima lege pentru exploatarea terenurilor petrolifere ale Statului nu a dat nici un rezultat, va trebui înlocuită.

Pentru azi noi credem că cea mai bună soluție ar fi ca lucrările de exploatare să le facă Statul prin ingineri și mijloacele lui, iar concesia pentru exploatare în regiunile deja explorate să se dea prin licitație publică asupra redevenței.

Statul va trebui să profite de schimbul de pro-

prietăți pe care îl va produce Casa Rurală ca să cumpere pentru el subsolul acelor proprietăți. Tot așa ar fi în interesul averii publice ca statul să cumpere pădurile moșnenilor câte au mai rămas și care din pricina stărei de indiviziune nu pot ajunge la adevărata lor valoare. (Va urma).

Prăbușirea salinelor din Maramurăș.

În urma unei groaznice catastrofe salinele dela Slatina din apropierea Sighetului-Marmației, au fost astupate Sâmbătă de un mare val de pământ ce s'a prăbușit înăuntru. Întreg stabilimentul minei, mașini, două edificii și alte ziduri mai mici au fost înghițiți de pământ, iar în locul lor și al minelor s'a ivit un lac mare.

Iată știrile ce le primim despre această catastrofă:

Sighetul-Marmației, 22 Februarie. O mare surpatură de pământ a închis azi salinele erariale dela Slatina. Deasupra Cunigunde s'a crepat pământul pe o întindere de 150 metri și cu zguduirea unui cutremur de pământ s'a prăbușit în fundul salinei la o adâncime de 177 metri. Prăbușirea a cauzat schimbări geologice și apa a crescut la o înălțime de 107 metri.

În decursul catastrofei s'a dărâmat turnul minei și au fost îngropate patru pompe în valoare de 16.000 cor. Afară de aceea s'a scufundat un edificiu în preț de 20.000 cor.

Întâmplarea a produs mare panică între locuitorii dimprejur. Se crede că au pierit și multe vieți de om. Până acum însă s'a aflat numai despre nenorocirea unei femei și a doi copii, cari apucase, peste locul primejdios, calea spre Apașul-de-jos.

De lucrări de salvare nici vorbă nu poate fi, pentru că adâncimea e foarte mare și nu se poate intra în saline din cauza marelui cantități de apă. Orice circulație e întreruptă, chiar și cea telegrafică și telefonică.

Mare necor, că fiind zi de târg muncitorii nu erau în lucru, și astfel fiind circulația mai mică în acele părți a fost înconjurată pierderea a multor vieți de oameni.

Azi după amiază s'a întâmplat o nouă prăbușire. S'a mai aflat că pământul e crepat pe o întindere de 800 metri și la primăvară, când se va topi zăpada se așteaptă o nouă catastrofă.

Direcțiunea salinelor a raportat ministrului de finanțe încă azi, pe cale telegrafică, despre catastrofă.

Dup'ameazi la orele trei s'a surpat pământul pe o întindere de 10 metri, în urma căreia au fost umplute cu apă minele Nicolau și Albert.

Paguba erarului cu privire la edificiul și ziduri se evaluează la 100.000 cor., dar cea mai mare pagubă, e pustirea totală a salinelor, prin ce statul pierde anual un venit de mai multe milioane.

Între pământul dărâpanat și stânci au fost aflate două sumane cari adevăresc că și doi țărani români au fost înghițiți de pământ. De tot s'au constatat până acum 5 cazuri de moarte.

La întrebarea, că asupra cui cade răspunderea catastrofei, directorul salinelor a făcut următoarele declarații unul ziarist:

»Am făcut totul ca să împiedic catastrofa așteptată. Mai mulți specialiști m'au asigurat că o catastrofă e inevitabilă. Nu numai salinele ci și cei 3000 de muncitori sunt în primejdie. Am cerut ca ministrul de finanțe să dispună schimbarea locuinței minerilor de de-asupra minei Cunigunda. Ministrul n'a aprobat cererea mea, prin urmare nici o răspundere nu cade asupra direcțiunii salinelor, cu atât mai puțin asupra mea, care am făcut tot posibilul de a încunjiura orice nenorocire«.

Medicul cercual dr. Lax Farkas a făcut următoarele declarațiuni:

»Toată răspunderea cade asupra erarului, pentru că surparea minei Cunigunda s'a așteptat de mult; chiar eu am raportat ministrului de primejdie ce amenință, înainte de asta cu jumătate an, dar fără succes. Acum s'a întâmplat ceace ne-a înfricat așa de mult. E mare minune că locuințele minerilor nu s'au prăbușit în adâncime.

Geologii sunt de părerea, că în locul acela se va forma un nou ochiu de mare, al cărui suprafață va fi la 37 metri de-asupra nivelului mării.

NOUȚĂȚI

ARAD, 24 Februarie n. 1908.

— **Distincție.** Fiul bărbatului de stat Carp, al României, a fost numit de împăratul Germaniei locotenent la regimentul prusac de dragoni de gardă Nr. 2. Acesta e întâiul caz, când împăratul Wilhelm numește ofițer de gardă pe unul care nu poartă titlul de conte.

— **Aviz!** Dr. Nerva Oncu anunță, că și-a deschis cancelaria advocațională în Bala-de-Criș. Îi dorim mult succes!

— **Sărbările dela Cluj.** În ultimul moment primim știrea telegrafică, că guvernul a oprit pe dl Bărsan să dea reprezentanți, deci trebuie să

— »Vino, se răcește mâncarea, îmi întrerupe convorbirea lăuntrică nevastă-mea.

— »Așteaptă, așteaptă puțin...«

Ah! »Doi ochi demonici, de un negru strălucitor« o privește dintr'un tufș.

»O mână viguroasă desfăcu crăicile și un tinăr în costum de călăreț apăru«. În sfârșit!

— »Margareta... sărmana mea iubită!«

Văd cum începe să tremure domnișoara cetind pasagiul acesta. Întreagă fantazia surescitată să să jure că vede întreagă scena.

Nu e »emoționant«? Margareta asta s'a tocmit ca servitoare la castelul tatălui iubitului ei, ca să arate câtă dragoste are față de casa Vogelgrün, ea, fata săracă, care iubește la nemurire pe Robert.

Ea, »sărmana fiică a unui om de rind...«

Oroare! Va să zică Robert e bogat, ea e săracă! Ei se iubesc, dar nu se pot lua. Minciunile convenționale li-s'au pus în cale.

— »Iară bogații!« aud pe fata băcanului, când citește rândurile de mai sus. Și par'că-l văd și ochii, sprâncenele încruntate.

— »Niciodată nu te voiu părăsi, iubito... nici odată!« Tremolo! Tremolo!

Măcelarul tinăr din colțul stradei mele și-ar ascuți cuțitele cu elan cetind pasagiul acesta. Madame Orghidan, care vine din când în când la noi, la vizită, ar pune romanul la o parte și ar

suspina: »E prea enervant! Nu pot cell acum!«

O singură ființă gălesc, care plânge. I s'a întâmplat și ei așa. Cuvintele lui au fost pleavă în vânt... Dar văd că încep să devin și eu »larmoiant«.

»Verișoară-mea, Leonie, baroneasă de Brissac, ne înconjoară, în gelozia ei de spioni«.

A, iacă pacostea! Așa stăm dară! Ea e în fundul grădini, cu »ochii demonici«? A! Lasă, infamo, o să-ți sune ora răsplătirii.

Lectura — dupăcum ați observat — devine din ce în ce mai interesantă. Nevastă-mea murea de ciudă, așteptând cu mâncarea, copiii alergau neliniștiți, căci nu căpăta nimeni nimic până ce nu sunt și eu la masă.

Par'că mă afundam într'un crater fără de fund. Dar un crater plin de plăceri sufletești.

»Lacrămi fierbinți«. »Sunt a ta pentru totdeauna, Robert, chiar de ar fi să isbunească nenorocirea!« »murmurată buzele ei.« — »Liniștește-te, draga mea! — Nervii îți sunt grozav de surescitați.«

Surescitați! Da, se observă.

Robert pleacă. Margareta merge în castel, la bolnavul părinte al iubitului ei, căruia doctorii i-au prezis, »curândă lui înțemiere«, în urma îngrijirei Margaretei. Bolnavul e mai vesel. Vorbește cu ea. Îi mulțumește pentru marea ei desinteresare. Când se va cunună fiul său... o să

o dea de camerieră. »Simpaticele ei figură« primește în alb pronunțat. — Ce e? — A atins vre o rană contele?

— »De contele... Indure-se Domnul... am... Ultimele cuvinte ale fetel îi muriră pe limbă.

Crud! Fiecare pasăre pe limba ei moare! În odaie intră baroneasa de Brissac, promisa lui Robert, »încet dar cu capul sus...«

»Am venit ca să te scap de o stricăță!« strigă ea veninoasă.

Punct. Cap. 2. O faptă groaznică.

Nu vă puteți închipui câte cărări se deschid pe urma acestor fapte groaznice! Capitolul, care se terminase când eră mai interesant, își află urmarea aici.

Baroneasa de Brissac o dă de gol pe Margareta. Ea »se ține ca scaiul« de Robert. Din bunăstarea, fără de margini de mai înainte, bătrânul tată se înfuriază și dă afară pe credincioasa slugă, pe Margareta, care când plecă mai pășește odată în camera bolnavului și-l aude pe acesta vorbind în vis: »Dar dac'am fost totuș nedrept cu ea?« Ea cade în genunchi și murmură: »Îți mulțumesc, îți mulțumesc! Nici când nu voiu uita cuvintele acestea!« Când să se ridice vede însă printre cutele perdelei din fund — un cap — o față de om cu o mască roșie. Și iese repede, în timp ce servitorii o dau afară, »simțind că are să se întâmple ceva îngrozitor«.

Masca roșie își făcuse deci apariția.

Gel dintăi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás — măstru de monumente și pietre de cimitir. —

Fabricația proprie din marmoră, granit, seynit, labrador etc., din pietre de mormânt magazină se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Cancelaria și magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-u. nr. 21.** Telefon 662.

Filiale: Nagyvárad, Nagyzeben, Déva și Bánpatok.

anunțăm publicului cu durere, că reprezentațiile teatrale ce se pregăteau cu mult zel nu se pot ține. Din cauza asta neașteptată în locul invitatilor ce erau deja gata, trebuie să tipărim altele și fiind timpul scurt și pe calea aceasta anunțăm publicului, că se va aranja acum numai bal la 6 Martie n. și eventual o convenire socială în 7 Martie, dacă publicul va avea voie să mai stea în mijlocul nostru. Liviu I. Dan, preș.

Expoziție. Ieri s'a deschis în sala de-asupra librăriei Weisz și Klein expoziția artistei Benkó Ilona și a profesorului Pállya Ienő. Doamna Benkó este o distinsă elevă a școlii de belearte din München, unde a făcut excelente studii, dovadă pânzele admirabile ce a expus. E o portretistă de real talent. Vom mai scrie despre tablourile aceste. Tot așa, vom reveni și asupra celor expuse de profesorul Pállya Ienő. Aci ne mărginim a invita pe iubitorii de artă să viziteze această expoziție.

Furtună. Pe câmpia Ungariei și în Bănat s'a destăruit ieri după-amiază o furtună groznică împreună cu fulgere și grindină. Din Buziaș ni se telefonează că acolo a căzut o ploaie torențială împreună cu grindină pe la 3 ore după amiază. Fulgerele nu mai conțineau. Trăznitul a omorât un cal al economului Iosif Neamțu și-a aprins un magazin cu păpușoiu a lui Neamțu. Un băiat care se afla lângă cal, a scăpat ca prin minune.

Asemenea ni-se telefonează din Lipova că trăsnitul a lovit în turnul bisericii gr. or. române unde se trăgeau clopotele, fiind tocmai o înmormântare. Doi băieți cari se aflau în turn au leșinat. E speranță însă să scape cu viața. Clopotarului fulgerul i-a arins pantalonii, scăpând numai cu atata.

În Marla Radna furtuna a descoperit mai multe case și a scos arborii din rădăcini.

Ca-n mijlocul verii.

Sâmi — Ilustritate. Oficiul a publicat decretul preînalt prin care Visontai Soma (Weisz Sâmi) e numit consilier de curte, cu titlu de — Ilustritate. Ziarele din Budapesta spun că mai ales d-na se bucură de acest titlu... Iar doamna e — frumoasă.

Din părțile bănățene, ș'nume din Torontoal, un fruntaș din generația mai tină, bărbat cu bune sentimente naționale și plin de energie, ne trimite copia ordinațiunii dela 12 Oct. (nr. 3267 Șc.) dată de consistorul din Caransebeș, rugându-ne s'o comentăm și să protestăm în contra emiterii ei.

Observăm eminentului nostru amic, că deja pe acea vreme ne-am spus părerea și consistorul a și dat apoi cuvenitele explicațiuni. Numerii aceștia i-au scăpat zelosului naționalist. Iată de ce nu mai revenim asupra chestiunii.

Atențiunea mea ajunsese la punctul de fierbere.

Nu-mi mai trebuia mâncare, nu-mi mai trebuia nimic, decât numai deslegarea enigmei. Dar — fascicola se isprăvea tocmai aici.

»Fascicola doi va apare mâine«.

Ei, asta-i bună! Mâine! Acest mâine a trecut de luni de zile. Unde să-mi mai găsesc urmarea? Vedeți, eu, om în toată firea și mi-am ieșit din sărite văzând »masca roșie«. Dar madame Orghidan, dar domnișoara mea, dar băcanul din colț, dar băiatul din prăvălie?!

Nu e natural să-ți trăgi cei cinci bani dela gură și să-ți cumperi urmarea? Ce sunt cinci bani? O nimica toată! Și mâine vei da iarăș de un sfârșit, și mai interesant. O să trimită la numărul de poimâne! Dar — ce sunt la urma urmelor — cei 5 bani?! A! Un cerc vicios mai fermecător decât orice.

Nevasta stetea supărată la masă. Nu i-am luat sama. Am mâncat de grabă și m'am închis în cabinetul meu de lucru. Imi trebuia liniște.

Cine eră »Masca roșie«?

Combițiile dela billard am început să le aplic aici. Dar cu rezultat mai puțin satisfăcător. Conturile principale le aveam: bunătața, blândetea, bestia umană într-un cuvânt, ba în două baroneasa de Brissac — mai apoi tatăl orăoșilor, nemilos, dar la urma urmelor cu sentimente mai bune. Astea s caracteristicile. La o scenă superbă am asistat: Margareta și Robert. Ce ție scena de pe balcon între Romeo și Julieta pe lângă asta!

Dar »Masca roșie«?

(Va urma).

— **Universitate română în Cernăuț.** Cetim în »N. Fr. Presse« dela 22 c.: Ascultătorii români dela Universitate și dela toate școlile superioare din Viena au ținut Miercuri o mare adunare, care a fost foarte bine cercelată și la care dintre deputații bucovineni a luat parte dr. Onciul. În număroasele vorbiri s'a accentuat înainte de toate, că este neapărat de lipsă grabnica înființare a unei facultăți juridice cu limba de propunere română, mai departe s'a pretins de urgență o catedră pentru istoria română la facultatea filozofică dela Universitatea din Cernăuț. Adunarea a luat a rezoluție, în care studenții academici români din Viena reclamă realizarea justelor postulate naționale culturale române și roagă pe deputații români bucovineni să se întrepună pentru această realizare.

— **Încă un leu — căpătuit.** Năbădălosul O'ay Lajos, kossuthistul gură-nespălată, va fi numit notar public la Sighetul-Marmației... Se mai curăță astfel atmosfera dietei și se mai pricopsește un nepricopsit!

— **Frați preoți și învățători!** Cred că toți știm despre inaugurarea clubului românesc din Arad, căci presupun, că doar nu este preot sau învățător, pe masa căruiă să nu fie »Tribuna«, care azi este întâiul ziar între toate. Deci nu numai preoții și învățătorii de pe teritoriul comitatului Arad, ci și ceilalți din alte comitate să siliți a vă înscrie ca membri la acest focular sânt cu neînsemnata sumă anuală de 2 coroane, căci partidul național numai așa se va întări, iar mijloacele de luptă numai așa se vor înmulți, dacă se vor spori și luptătorii.

Deviza să-l fie fiecare dintre noi: Până când poporul e atât de conștiu de puterea sa, atât de viu în apărarea limbii și naționalității sale, și până când inteligența e la locul său, cauza românească nu este pierdută. Căci pe când e drept, că nici un creștin nu poate să se lapede de îndatorirea de a respecta legele statului, tot atunci nu trebuie să uităm nici acel adevăr, că îndată ce aceste legi sunt în contradicție cu legile bisericesti, rezistența devine datorită, iar ascultarea păcat. Ceice au urechi de auzit, să audă! *Vasladi*, paroh.

Am publicat șirele de mai sus cu plăcere. Rugăm însă pe toți frații, ca banii să-l trimită la secția comitatensă, bărbatului de încredere care li-se va adresa din însărcinarea biurolui central de organizare. Zilele acestea li se vor face cunoscute aceste nume în toate comitatele!

— **Rectificare.** În nrul trecut al ziarului nostru, pe pag. 2 la foiță, coloana întâie, șirul prim din jos s'a cules din greșeaia *German* în loc de *Gromon*; să se îndrepteze astfel.

— **Săpun de vioarea de Parma.** Sub această nume de câțiva ani e în circulație un nou săpun folositor. Cine au lubește mirosul de vioare? Și dacă știm, că acest săpun plăcut face fața fină, dacă știm, că în astfel de calitate și pe lângă așa preț în străinătate nu putem căpăta »tare săpun, atunci putem aștepta, ca publicul mare se au întrebunțeze acest săpun, numai ca să-l tindă mâna de ajutor pregătitorului, ci în interesul său propriu. O bucată 80 fil., 3 bucăți 2 coroane 20 fil. Pregătește Szabó Béla fabricant de săpun de toaletă, Miskolcz. Se poate căpăta în Arad în drugheria lui Vojtek și Welsz, Lugoj în farmacia lui Fischer János, Timișoara în prăvălia lui Wisemayr Ferencz.

x Stielărie, porcelanuri, lămpi și obiecte de lux d'argint de china se pot procura pe lângă prețuri fixe și de încredere la urmașul lui Mülle Somlyai, Kolozsvár, Kossuth Lajos utca 4 sz., care e furnizorul mai multor institute, întreprinderi și corporațiuni. Candelambre de biserică, lămpi suspendate 2 fl. 50, 12 pahare de apă cisalate 72 cr. *Vă rugăm să fiți atenți la firmă.*

Dela judecătorii.

Ș **Nouă procese în contra slovacilor.** Procuratura din Rosenberg a pornit cercetare în contra capelanului *Ioan Dvornyik* din Rapcsa, invinându-l că în timpul campaniei congregaționale din toamna trecută a agitat în contra »nației« maghiare.

— Tribunalul din Pressburg a osândit Sâmbătă pe tipograful *Stefan Olhos*, pentru publicarea unui articol »agitatoric« în ziarul naționalist slovac »Slovenke Novine« — *la patru luni închisoare de stat.*

Pe steagul roșu-alb-verde e doar scris: libertate, egalitate și frățietate.

Crescendo.

— Ședința dela 22 Febr. a Dietei. —

— Dela corespondentul nostru. —

Budapesta, 21 Febr.

Încrăzutul Wekerle nu s'a așteptat, de sigur, la o luptă așa de îndârjită. Pe disidenți s'a lăudat că-i desarmează într-o zi două, cu social-democrații nu și-a bătut mult capul, iar cu naționaliștii cu atât mai puțin. Doar pe deputații naționali nici nu i-a consultat, nici nu i-a invitat la conferința partidelor.

Obstrucția e declarată pe față; astăzi vorbea pe culuoare despre ea, ca despre un fapt împlinit.

Opoziția se poartă bine; ție drag să vezi cum ține piept o mână de oameni: naționaliștii disidenții și democrații, majorității imense a coaliției. Socialiștii și disidenții și-au dat deja mâna; ai noștri sunt grosul armatei, rezerva puternică.

Azi a fost ziua lui Mezöfi; înainte de a începe vorbirea se plimba pe culuoare; disidenții îi erau tot în urmă:

— Până când vorbești? — Nu te lăsa, vorbește până poți!

— Dacă voiți, vorbesc și până diseară la opt, răspunde Mezöfi și intră în sală.

Se așează tocmai în mijlocul naționaliștilor, în centru. Aici se adună apoi, în jurul lui, toată opoziția. Sprijinesc cu toții pe socialistul, care îi bajocurește pe feudali, cum nu i-a mai bajocorit nime încă. Mezöfi vorbește aproape toată ședința, peste trei ore.

Sfârșitul ședinței e rezervat naționalităților. Günther, care înlocuește pe Andrassy, răspunde interpeleiției lui Vlad, în chestia ticăloșilor administrativi dela Apold. Se sbate bietul Günther, căci Vlad îl bate cu argumente, cu martori. Și la urmă majoritatea ia la cunoștință răspunsul lui Günther. Nimic mai natural.

Ai noștri se bucură că disidenții și democrații se poartă așa bine. »Dacă merge așa — imi zice un deputat național — atunci ruptăm cu șanse de reușită. Ce frumos: în fiecare zi câte-o vorbire de trei ceasuri! — Și încă naționalitățile nici n'au intrat în luptă; nu a ajuns nime dintre ei la cuvânt. De altfel toți stau gata, veghează și sunt hotărâți a intra în fiecare moment în foc.

Iată raportul ședinței de azi:

Ședința se deschide la orele 10.

Prezidează Justh, mai târziu Rakowszky.

Deputații naționaliști prezenți în număr frumos: Popovici, Vlad, C. Pop, Brediceanu, Polyt, Blaho, Kollar, Mrksici, Skiciak, Bella Minișiri aproape toți de față; Wekerle se plimbă adesea pe culoare și — capacitează. Opoziția e foarte dornică de luptă și și-a dat mâna.

La ordinea zilei e proiectul de revizuire alui Nagy Emil.

Socialistul Mezöfi ține o vorbire energică de obstrucție, care durează mai bine de 3 ore. Combate strașnic guvernul. Iată ce spune: Guvernul a ajuns la cel mai adânc grad de slugărnicie; nici Tisza, pe care l'au numit reacționar, nu a volt să aducă un regulament mai draconic, ca acel alui Nagy Emil. Guvernul calcă, după ce și-a lăpădat în cel mai rușinos mod principiile, și cea din urmă garanță a libertății și constituției, în picioare. Acum numai minoritatea, care face acum opoziție, se mai gândește la *popor* (Aprobări la opoziție, în centru.)

Revizuirea e numai o unealtă a guvernului pentru a săvârși o ticăloșie și mai mare: a aduce o lege electorală ticăloasă, iar nu sufragiul universal! Adresându se direct majorității, îi zice: »Veți plânge și vă va părea rău de ceace faceți și veți afurisi momentul când ați votat revizuirea!« (Întreperii violente; naționaliștii și întreaga opoziție ripostează energic). Declară apoi că va impledecă din toate puterile revizuirea regulamentului, ca prin aceasta să împiedice aducerea unei legi electorale reacționare. Termină implorând majoritatea, că dacă i-a mai rămas în suflet o ultimă schinteie a iubirii de libertate și dacă nu voiește să îngroape constituția, să nu primească revizuirea. Respinge proiectul. (Aprobări în centru, la opoziție; oratorul e felicitat de mulți inși.)

Urmează răspunsul lui Andrassy la interpelarea lui Vlad; nefiind Andrassy prezent îl înlocuește Günther, care declară că atât Andrassy, cât și el nu sunt datorii a răspunde la o interpelație.

care cade în cercul de competență al comitatului. De altfel la alegerile congregaționale dela Apold administrația s'a purtat cinstit; dintr-o parte: inteligența română, niște juriști, au agitat.

Dr. Aurel Vlad descrie ticăloșile administrației arătând documente și provocându-se la martori. El, deputat cu imunitate, a fost scos afară din localul de alegere; tot așa au fost dați afară bărbații de încredere români, rămânând numai cei ai stăpânirii în local. Că s'a făcut »agitare« din partea românilor, e o minciună. Sigur că »agitatorii« ar fi de mult improcusuați. Cu așa zisa »agitare« solgăbirăul ticălos și volnic își maschează numai călcarea de lege. Protestează contra ticăloșilor, pe cari guvernul nici odată nu le controlează.

Majoritatea totuși primește răspunsul ministrului de justiție Günther.

După o interpelare fără osebă importanță a lui Kelemen, ședința se ridică la orele 2 1/4.

»Budapesti Hirlap« de ieri, 23 I. c., Duminică, publică un entrefilet referitor la atitudinea partidului naționalist față de proiectul revizuirii regulamentului. În notița aceasta spune că »Tribuna« vestește că clubul naționalităților se va conforma de tot împrejurărilor și va lua poziție în contra proiectului, numai dacă și croații, disidenții și democrații vor lupta energic. Cu un cuvânt face pendentă atitudinea partidului nostru de ținuta partidelor amintite.

Știrea aceasta e o radicală întortochiare a adevărului, și sigur: *tendențioasă*. Căci iată ce a scris »Tribuna«, conform raportului corespondentului ei din Budapesta, în numărul ei de Sâmbătă, 22 c.:

Partidul naționalist va combate din toate puterile revizuirea. Deputații noștri vor lua toți, fără deosebire, cuvântul; cei prezenți în Budapesta vor forma avangarda;... în săptămâna viitoare va urma apoi grosul luptei.

Așteptăm să vedem ce atitudine vor lua disidenții și croații; în orice caz însă, chiar fără ajutorul lor, vom continua lupta...

Deci raportul »Tribunei« a spus, ceea ce stă și acum: deputații naționali vor lupta împotriva revizuirii *chiar și singuri*, din toate puterile, cu ultimele mijloace.

Știrea lui »Budapesti Hirlap« se reduce la o scornitură tendențioasă, care tindea a produce nedumeriri în una sau altă parte. Ai noștri însă își vor ști îndeplini datoria!

Obstrucția urmează.

Ședința dela 24 c. a dietei.

— Prin telefon. —

Prezidează Návay. Dintre naționaliști sunt de față C. Brediceanu, dr. Maniu, dr. Vaida, M. Polyt, dr. Vlad, Skiciak, Blaho și Bella.

Pe culoare Wekerle și Andrassyi capciteză grupuri-grupuri de kossuthiști.

Cel dintâiu vorbește disidentul Bilinszky, care reproabă revizuirea între aplauzele opoziției.

Tordai (kossuthist) vorbește pentru revizuirea regulamentului camerei. Invoacă drept motiv primejdia croaților și a naționalităților.

Tordai termină spunând că revizuirea se impune mai ales în urma purtării naționalităților.

Vlad îl întrerupe spunând că toate acestea sunt pretexte ridicule.

Farkasházy vorbește două ore întregi. Arată că proiectul de revizuire a fost adus în discuție în chip ilegal.

Majoritatea este inconștientă de răul mare ce-l face când vrea să înăbușe vocea minorităților, singurele, adesea, cari spun adevărul și arată ranele țării.

Neagă că naționalitățile și croații ar primejdiu parlamentarismul. Asta e numai un pretext! Oare înăbușind vocea a 30 deputați în parlament, credeți că ați rezolvat chestia naționalităților?... Dar înafară de parlament milioane de cetățeni aparținând naționalităților, cugetă liber! Asupra acestora nu veți putea aplica regulamentul dietei.

Conjură majoritatea să nu facă această reacționară revizuire și termină respingând proiectul. (Opoziția îi face ovațiuni).

Polyt, fiind orele înaintate roagă să i-se permită a vorbi mâne.

Se admite.

(Polyt — ne telefonează corespondentul nostru — a preparat un discurs mare).

Dela clubul parlamentar.

Budapesta, 24 Februarie. Clubul parlamentar ține ședință în fiecare zi.

Croații vor lupta alături de naționalități în contra revizuirii regulamentului dietei.

Economie.

Adunarea generală a băncii »Victoria« s'a ținut ieri, sub prezidenția dlui M. Veliciu, asistat de P. C. Sa vicarul M. Mangra și P. C. Sa protosincelul R. Ciorogariu, secretari fiind dl Sava Raicu și V. Pap. Se constată că sunt prezenți 70 acționari, reprezentând 480 voturi.

Deschizând astfel adunarea generală capabilă de a aduce concluze valide, dl M. Veliciu, constată progresul constant al acestei instituțiuni, spune că avem deci, ca acționari ai acestui institut, motiv de a ne bucura.

Raportul direcțional redactat de dl N. Oncu, directorul executiv, îl citește secretarul Sava Raicu. E un tablou luminos asupra mersurilor operațiunilor financiare din anul trecut. Constată situația anormală financiară și economică ce a domnit anul trecut în lumea întreagă. Grație bunelor sale întocmiri, »Victoria« sub întreaga durată a crizei, nu și-a redus operațiunile, n'a denegat creditul, ci a putut să acorde chiar credit nou, scurt: a avut un mers normal, nu s'a resimțit de marea criză ce a stăpânit piața financiară din lumea întreagă.

A făcut o excelentă impresie îndeosebi acea parte din raport, unde se arată că la »Victoria« nu se face politica financiară a sporirii — dividendei, ci se urmărește scopul mare de a înlesni creditul tuturor celor cari au nevoie și a întări încrederea publicului în instituțiunile noastre financiare economice. Se arată apoi silința crescândă și laudabilă ce și-au dat cei din fruntea »Victoriei« pentru a dota fondul de rezervă.

Se raportează asupra înființării filialei dela Chișineu, care deși s'a întemeiat într'un an de criză financiară, totuși se poate mândri cu succesul său.

Conform propunerii direcțiunei, prezident nu se alege (în locul decedatului D. Bonciu) și se procedează la alegerea doi directori al căror mandat a expirat. Se relege, unanim, R. Ciorogariu și dr. A. Demian. Scrutători au fost I. Herbai, C. Grozda și Iosif Moldovan.

M. Veliciu încheie adunarea în mijlocul unei mulțumiri generale a acționarilor, cari cu drept cuvânt au adus elogii hărniciei celor din fruntea »Victoriei«.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 21 Febr. 1908.

INCHEEREA la 1 ORĂ :

Orâu pe Apr. 1908 (100 kg.)	23.04—23.06
Secară pe Apr.	20.44—20.46
Ovâs pe Apr.	15.44—15.46
Cucuruz pe Mai 1908	13.18—13.20

INCHEEREA la 4 ORE :

Orâu pe Apr.	23.02—23.04
Secară pe Apr.	20.38—20.40
Ovâs pe Apr.	15.42—15.44
Cucuruz pe Mai 1908	13.20—13.22

Slăbirea fizică

o împiedecă, corpul, musculatura copiilor, o desvoaltă Emulsiunea SCOTT. Acest leac e nutremântul cel mai bun și întăritor pentru copii și va vindeca și pe copilul d-tale cum s'au vindecat mai multe mil de copil prin folosirea acestui preparat. Le dă copiilor vioiciune. Dacă copilul e bolnăvicios să i-se dea imediat

EMULSIUNEA
SCOTT.

În fiecare sticlă e Emulsiune de SCOTT egal de fină și compusă din materii cu efect, în cantități egale recunoscute de lumea științifică. 12

Prețul unei sticle originale 2 cor. 50 fil.

Se află în toate farmaciile.

La cumpărarea Emulsiunei vă rog să observați marca care reprezintă un pescar.

BIBLIOGRAFIE.

A apărut și se află de vânzare la inst. de arte grafice »Minerva« București, Bulevardul Academiei 3, România următoarele cărți:

1. »Pe lângă Vatră«, pilde și glume țărănești, de Ioan Adam. Prețul 1.50 cor.
2. »Năzuinți«, povestiri, de Ioan Adam, prețul 1.50 cor.
3. »Martirii«, de Constanța Hodoș, prețul 1.50 coroane.
4. »Naționalitate în artă«, principii, fapte, concluziuni, A. C. Cuză, prețul 1.50 cor.
5. »Teatru«, opere complete, I. L. Caragiale, prețul 2 cor.
6. »Nuvete«, I. S'avici, prețul 1.50 cor.
7. »Teatru, opere complete«, volumul VI., V. Alexandri, prețul 1.50 cor.
8. »Pe drumul Bărăganului«, C. Sandu Aldea, prețul 1.50 cor.
9. »Clike de lniște«, A. Vlahuță prețul 1.50 cor.
10. »Inserarea lui Neclai Manea«, de M. Sadoveanu, prețul 2 cor.

Nrul 1 din noua revistă »Familia Română«, a început să apară în Budapesta sub conducerea dlui Lucian Bolcaș.

Abonamentul pentru Austria și Ungaria: Pe un an 10 cor. Pe 1/2 an 5 cor. Pentru România: Pe un an 12 Lei. Redacția și administrația: Budapesta, II Strada Csáky 23.

Sumarul: Ioan Slavici: O zi din viața Prințului Carol. — Horea P. Petrescu: Scrisoare de pe câmpul de luptă. (Poezie). — Lucian Bolcaș: Feșii Găului. — Ecaterina Pniș: Cântece. — El. A. Nori: La Nave, tragedie de Gabrielle d'Annunzio, tradusă în versuri. — Sebastian Stanca: Dorului. (Poezie). — Elena: Curierul Model. — Elena E. Bolcaș: Găcituri. — Cătră cetitori. Premiile literare ale »Familiei Române«. — Petreceri. — Logodne. — Cununii. — Morți. — Note. — Haz. — Comoara Poporului. — De-ale casei. — Ilustrații: A. S. R. Prințesa Maria. — Principele Carol. Lev N. Tolstol. — B. Björnson. — »La Nave«. — Chendi la Șvarț (caricatură de Iser). — Napoleon în căsnicie (caricaturi de Caran d'Ache). — Trei figuri de modă.

Redactor responsabil Ioan N. Iova.
Editor proprietar George Nichin.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNEA SUMARĂ

1907.		ACTIV		1908.	
3. Februarie.				26 Ianuarie 1 Februarie.	
116921320	{ 82091320	Reserva metalică Anr	95310559	135276292	133845559
1163086	{ 34830000	" Trate Anr	37535000	1453571	1559474
61321358		Argint și diverse monete		62374913	68815414
30689665	{ *) Impr. contra ef. publice	8086400		25457001	25927189
11999924	" " " " In cont curent	17840789		11999924	11999924
15931524	Fonduri publice			15638508	15638508
3270121	Efectele fondului de rezervă			3243121	3243121
5882089	" " " amortisarea imob. și material			5928904	5928904
610720	Imobili			641562	641562
212150	Mobilier și Mașini de Imprimerie			216774	228334
88327738	Cheltueli de Administrațiune			105688134	106343984
—	Depozite libere			—	—
13641977	" " & provizoriu			17381445	10451054
16914467	Compturi curinți			21577539	20858499
366886139	Copmturi de valori			406877688	405481526
12000000	PASIV			12000000	12000000
22697129	Capital			24574391	24574391
3343012	Fond de rezervă			3603940	3603940
240188850	Fondul amortisării imobilelor și material			260726030	258613650
—	Bilete de Bancă în circulațiune			—	—
329410	Profituri și pierderi			285193	345561
88327738	Dobânzi și beneficii diverse			105688134	106343984
—	Depozite de retras			—	—
—	" " " & provizoriu			—	—
366886139	Compturi curinți			406877688	405481526

Soomptul 6%, *) Dobânda 6 1/2%

In cancelaria notariatului din Me-tesd, află aplicare imediată pe lângă condițiuni modeste

UN T I N E R

versat în afacerile notariale.

Caut un păcurar

la 250 oi. Să știe găti o brânză bună. Poate să aibă 100 oi proprii. Moșia mea se află în Kreszta Ménes, comitatul Aradului. Ofertele sunt a se trimite lui Ioan Urs de Margina, Sibiu (Nagyszeben) sau la administrația «Tribunei» Arad.

Caut un zidar român

om solid, lucrător bun, fără diplomă, care mi-ar putea edifica o casă de piatră cu 3 chilii în comuna Kreszta Ménes, comitatul Arad. Ofertele sunt a se trimite la Ioan Urs de Margina în Sibiu (Nagyszeben) sau la administrația «Tribunei», Arad.

Numai e emigrare!

pentru că și la noi poate câștiga ca'n America, dacă se ocupă cu industria noastră de casă.

Dă lămuriri prima întreprindere din Ungaria de Sud de mașină de împletit în casă

Kötögép vállalat, Szeged, strada Iskola nr. 18.

Slănină, kilogramul cu 68, unsoare 70, carne de porc 68, slănină pentru unsoare 68, unsoare 68, untură 72, șuncă afumată 90, delă pulpă 84, delă coastă 72, cărnați 80, caș de porc (șwartli) 64, jumeri 60 cruceri. Mașe de porc uscate. Să p u n de casă pe lângă prețuri moderate se pot căpăta la Gara i Károly, măcelar în Arad, str. Boczkó nr. 2. Vis-à-vis de piața de pește (Hal-tér). Comercianții și hotelierii vor profita de avantajii de preț.

Doczi Pál

atelier pentru repararea instr. tehnice. Szeged, Takaréktár-u. 8., Bitó-ház.

Reparațiuni de biciclete, mașini de cusut mașini de scris, măsurătoare de spirt, instrumente pentru ingineri, instrumente pentru dentiști, sonerii electrice, telefoane, gramofone și puști. Părți de mașini de cusut și de biciclete, lămpi cari desvoaltă gaz și obiecte de luminat.

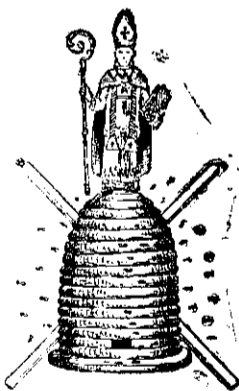
Mașini de cusut mânuși și blănării. Ștărpitor de troscoțel, economisator de cărbuni. Repararea instrumentelor de desemn.

Iosif Resch

fabriquant de lumini de ceară.

Zombor (Bácska).

- Luminări de ceară de albine de St. Jerom, 1 klg. 5 cor. 60 fil.
- Luminări de calitate I. 80%, ceară de albine 1 klg. 4 cor. 40 fil.
- Calitatea II. 1 klg. 3 cor. 80 fil. Calitatea III. 3 cor. 20 fil.
- Luminări de ceară artificială 1 klg. 2.80.
- Luminări de ceară galbină 1 klg. I. calitate 4 cor. 40 fil.
- Vertelnițe de aprins bucata 30 fil.
- Grana incenzi aurit cu 20 fil.
- Vată de botez 10 deca cu 80 fileri.

Condiții de expediție: Luminările de ceară dela 4 klg. în sus se trimit în pachete porto franco.

4691/1907. tkvi. număr.

Arverési hirdetmény.

A nagybuttyini kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Toth József aradi lakosnak és a Victoria takarékszövetkezeti részvénytársaság csatlakozónak özv. Barna Luonné szül. Buttyán Iulánna buttyini lakos végrehajtást szenvedő elleni 1041 kor. 10 fillér tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyben az árverést elrendelte, minek folytán az Aradi kirtörvényszék és a nagybuttyini kir. járásbírószág területén fekvő és a buttyini 617. számú telekkönyvben A. I. 1 sor (766—768) hv. szám alatt foglalt házas beltelekből álló ingatlan 3678

kor. kikiáltási árban. — és a buttyini 666 számú telekkönyvben A. I. 1—4 sor 1835, 2068, 2435, 2868, hv. szám alatt foglalt szántó földből álló ingatlan 1802 kor. kikiáltási árban az 1908. évi március hó 12 napjának délelőtt 9 órájákor a buttyini kir. járásbírószág földszint 1. szám szobájában megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladatni. u. m.

1. Ha a kikiáltási áron felüligérlet nem tétetik, az elárverezendő ingatlan a kikiáltási áron alól is elfogadati.

2. Árverelniki vánok tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 367 kor. 80 fillért illetve 180 kor. 20 fillért készpénzben, vagy az 1881. November 1-én kelt 3333. számú igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes érték papirokban a kiküldött kezeihez letenni, — vagy az 1881. 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

3. Vevő köteles a vételár kétegyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt, — a másodikat pedig ugyan azon naptól számított 60 nap alatt, — minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számított 5% kamatokkal együtt szabályszerű téték kérvény magasan az 1881. December 6-án 39425. I. M. szám alatt kelt rendeletében előirt módon a buttyini kir. adóhivatalnál mint bírói letétpénztárnál befizetni.

A bánatpénzt a bíróság az utolsó részletbe fogja beszámítani.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. járásbírószág telekkönyvi hatóságánál, — Buttyin, Borossebes, Dezna községek előljáráóságainál megtekinthetők.

Nagybuttyin, 1907. évi december 22-én.

Kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóság.

Olvashatatlan aláírás kir. albiró.

La administrația ziarului «Tribuna» se află de vinzare:

- 1. «Calendarul Național» pe 1908.
- 2. Calend. «Poporului Român» pe 1908.
- 3. «Calendarul Diecesan» pe 1908.

„CRIȘANA“

societate de economii și credit în Brad.

CONVOCARE.

Domnii membri ai societății de economii și credit «Crișana» să invite prin aceasta la a

XVII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Brad, la 15 Martie n. 1908 la 2 ore după amiazi, în localitățile institutului. În lipsa membrilor recerți în înțelesul §-ului 47 al statutelor, adunarea se va ține la 22 Martie n. 1908, în locul și timpul indicat.

OBIECTELE:

1. Raportul direcțiunii și al comisiunii de supraveghere.
2. Stabilirea bilanțului și decideră asupra distribuirii profitului curat.
3. Decideră asupra fuziunii societății cu institutul de credit și economii «Crișana» societate pe acții în Brad.
4. Fixarea prețului marcelor de prezență pe anii 1907 și 1908.
5. Stabilirea modalității după care să se calculeze tantiema membrilor în direcțiune și a membrilor în comisiunea de supraveghere.

Brad, la 6 Februarie n. 1908.

Direcțiunea institutului.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «Crișana», societate pe acții, să invite prin aceasta la

I-a adunare generală extraordinară,

care se va ține în Brad la 15 Martie n. 1908 la 3 oare după amiazi, în localitățile societății de economii și credit «Crișana». În lipsa membrilor recerți în înțelesul §-ului 27 al statutelor, adunarea se va ține la 22 Martie n. 1908, în locul și timpul indicat.

OBIECTELE:

1. Decideră asupra fuziunii societății cu societatea de economii și credit «Crișana» (însoțire) în Brad.
2. Votarea statutelor pentru înființândul fond de penziune al funcționarilor societății.

Brad, la 6 Februarie n. 1908.

Direcțiunea institutului.

Active.

CONTUL BILANȚULUI

Pasive.

Cassa	10143 97	Părți fundamentale	101516 —
Escont de cambii	390808 70	Fond de rezervă	111506 34
Imprumut pe obligații	730311 81	» » » special	5109 23
Imprumuturi hipotecare	156839 01	» » » penziuni	2396 42
Casele institutului și diverse realități de vânzare	94572 16	Depuneri	1007144 45
Efecte	12180 —	Reescont	126780 —
Conturi curente	25095 56	Interes trans. ant.	22132 93
Anticipațiuni	1000 —	Dividende neridicate	240 —
Mobilier	3500 —	Diverși creditorii	3667 66
Interese de reescont anticipate	2658 99	Profit transpus	1500 —
		Profit curat	45117 17
	1427110 20		46617 17
			1427110 20

Debit.

CONTUL PROFIT ȘI PERDERE

Credit.

Interese de depuneri	48780 32	Interese de escont	31279 85
Interese de reescont	8329 40	» » » obligațiuni	56938 18
Salare și bani de quartir	8674 95	» » » hipotecă	11134 58
Contribuțiune	7532 92	Proviziuni	18153 92
10% dare de depuneri	4878 02	Interese de cont curent	1374 88
Spese, porto, tip. etc.	4583 67	Chirii și arânzi	6168 50
Profit transpus	1500 —	Diverse	2846 54
Profit curat	45117 17	Profit transpus	1500 —
	46617 17		
	129396 45		129396 45

Comșa m. p.,
dir. exec.

Brad, 31 Decembrie 1907.

A. Damian m. p.
contabil.

DIRECȚIUNEA:

Vasiliu Damian m. p. Dr. Pavel Opreșă m. p. Nicolau Bedea m. p. Aron Roman m. p. Nicolau Obedeu m. p.
președinte. v. președinte.

Stefan Albu m. p. Ioan Câmpean m. p. Ioan German m. p. Dionislu Sida m. p.

COMISIUNEA DE SUPRAVEGHERE:

Revăzut și aflat în ordine.

Brad, 21 Februarie 1908.

Vasile Boneu m. p. Dr. I. Radu m. p. I. Perian m. p. Dr. Ioan Papp m. p. Enea A. Joldea m. p.

Revăzut și aflat în ordine.

Dominic Rațiu m. p.,
revizor expert al «Solidarității».